

УДК 338.2, 339.9

Зарічна Надія
кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ЗАХОДИ В УКРАЇНІ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УМОВАХ ВІЙНИ

В умовах повномасштабного вторгнення, що розпочалося у 2022 році, і наступної перебудови політичної, економічної та соціальної систем, євроінтеграція України є критично важливою. Через нестабільність у регіоні, поточну геополітичну ситуацію та дії агресора країна змушена переглядати свої стратегічні пріоритети й активно переймати європейські стандарти врядування. Україна розглядає інтеграцію з Європою як основний каталізатор економічних змін, особливо в умовах війни. Упровадження європейських норм забезпечує більшу прозорість економіки, залучення іноземних інвестицій, стимулювання реформ у фінансовій сфері та сталий розвиток.

Метою статті є виявлення євроінтеграційних заходів, які реалізуються в Україні від початку повномасштабного вторгнення, а також оцінювання їх економічного впливу та результативність.

Завдяки євроінтеграції економіка України поступово відходить від сировинної моделі на користь виробництва з високою доданою вартістю, що зміцнює її конкурентоспроможність. Влада реалізує стратегії модернізації навіть під час війни. Інтеграція сприяє не лише зміні законодавства, а й трансформації економічної структури: перехід до високотехнологічного виробництва стимулює інновації, підвищує енергонезалежність і прискорює соціально-економічний розвиток. При цьому важливими є соціальне партнерство, кластерна взаємодія та економічна відповідальність, саме вони забезпечують справедливий розподіл переваг від реформ і сталий розвиток.

Не менш вагомою є допомога міжнародних фінансових організацій та партнерів, які інвестують у відбудову інфраструктури, оновлення енергетики й підтримку малого та середнього бізнесу. Зростання інвестицій, боротьба з корупцією та покращення управління створюють умови для довгострокового економічного зростання, де сталий розвиток і соціальна відповідальність є базовими принципами. Це дозволяє країні розвиватися стабільно навіть в умовах війни.

Як видно з табл. 1, послідовна реалізація євроінтеграційних заходів дозволяє Україні гармонізувати законодавство з європейськими нормами та активізувати економічне життя. У 2022 році створено правову базу для реформ; у 2023 році - розпочато процеси цифровізації та прозорості управління, які дали змогу відновити виробництво й залучити інвестиції, що позитивно вплинуло на ВВП; у 2024 році – відбулася модернізація енергетичного сектору та запуск індустріальних парків, що дало змогу стабілізувати економіку під час війни; у 2025 році - продовжилося поглиблення інтеграції та зростання конкурентоспроможності за рахунок переходу до продукції з високою доданою вартістю (табл.1).

Євроінтеграція під час війни є складним, багатоаспектним випробуванням. З одного боку, бойові дії нищать інфраструктуру, економіку та соціальну сферу, гальмуючи реформи. З іншого – вони об'єднують українців навколо спільних цінностей, мобілізують ресурси та спонукають до новаторства. Для успіху в євроінтеграційному процесі Україні потрібно зосередитися на наступних напрямках: інституційні реформи, економічна та соціальна

інтеграція, співпраця з ЄС у сфері національної безпеки та боротьби з тероризмом, інформаційна політика та міжнародне співробітництво.

Успішна євроінтеграція України — це процес трансформації українського суспільства, спрямований на побудову демократичної, правової та процвітаючої держави, яка як і по праву, так і географічно повинна стати повноправним членом Європейського співтовариства. Українське суспільство демонструє значну підтримку європейському курсу, вбачаючи в ЄС модель демократичного розвитку, захисту прав людини та забезпечення економічної стабільності.

Таблиця 1

Євроінтеграційні заходи в Україні за період повномасштабного вторгнення

Рік	Заходи та реформи	Результативність
2022	Гармонізація законодавства (публічні закупівлі, антикорупція, судова реформа)	Створення правової бази для майбутніх реформ; одаптація до стандартів Директив ЄС та забезпечення прозорості; посилення повноважень ключових антикорупційних органів (НАБУ, САП, ВАКС) та приведення законодавства до стандартів Групи держав проти корупції (GRECO); початкове залучення іноземних інвестицій
2023	Цифровізація, реформування державного управління та прозорості публічних закупівель через систему Prozorro	Відновлення довіри бізнесу (перехід до відкритих електронних торгів забезпечив підприємцям рівний доступ до державних замовлень та прозорість); зростання ВВП; активне залучення міжнародних фінансових ресурсів.
2024	Активізація євроінтеграційних заходів: модернізація енергетичного сектора (інтеграція ринків, декарбонізація), створення індустріальних парків (екологізація), прийняття нових законопроектів. Стратегія «Економіка майбутнього»	Стабілізація економіки; перехід до виробництва товарів з доданою вартістю; стабільний внутрішній попит. Верховна Рада затвердила зміни для інтеграції ринку електроенергії України до внутрішнього енергоринку ЄС (ENTSO-E), що передбачає впровадження market coupling та нових інструментів управління попитом. Набрал чинності стандарт ДСТУ 9328:2025, який запроваджує в Україні модель еко-індустріальних парків. Кабінет Міністрів розробляє нову 15-річну економічну стратегію.
2025	Планування поглиблення інтеграції з ЄС; розширення співпраці з міжнародними фінансовими установами.	Прогнозоване подальше зростання економіки; розбудова фінансової системи згідно з вимогами ЄС, зосередження на ринках капіталів та цифрових фінансах; збільшення конкурентоспроможності та ефективності виробничих процесів. Програма Ukraine2EU.
2026	Публічні закупівлі на паузі: як ризики монополізації, закон повернений на доопрацювання. Імплементатії Дорожніх карт реформ та адаптації до стандартів ЄС.	Триває подальша модернізація законодавства на базі системи Prozorro. Україна ратифікувала Договір про спільні закупівлі заходів медичного захисту, отримавши повноцінний доступ до механізмів ЄС для протидії транскордонним загрозам здоров'ю. Розпочато практичний етап розробки дорожньої карти для створення національної системи Шенгенського управління, інтегрованої в європейські протоколи. Впроваджено Європейську вертикальну референцну систему (EVRS) для гармонізації геодезичних даних

Джерело: складено автором на основі [1,2]

Перелік використаних джерел:

1. Скорик М. О., Даниленко С. В. Євроінтеграція як рушій економічних змін в Україні під час війни. БІЗНЕСІНФОРМ. № 3. 2025. URL: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2025-3_0-pages-41_47.pdf (дата звернення 02.05.2026 р.).
2. Євроінтеграція в дії: головні події та зміни за березень. Центр демократії та верховенства права. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/integration/> (дата звернення 02.05.2026 р.).

УДК 658.152:658.14

Киндич Тетяна
студентка групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Радинський Сергій
кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЮ ПРИВАБЛИВІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

У сучасних умовах трансформації економічних відносин та зростання конкуренції особливої актуальності набуває проблема забезпечення інвестиційної привабливості підприємств. Саме рівень інвестиційної привабливості визначає можливості суб'єкта господарювання щодо залучення фінансових ресурсів, підвищення ефективності діяльності та забезпечення довгострокового розвитку. Відтак, дослідження процесів формування та управління інвестиційною привабливістю підприємства є важливим завданням як з теоретичної, так і з практичної точок зору [1].

Інвестиційна привабливість підприємства розглядається як інтегральна характеристика, яка відображає доцільність вкладення інвестицій з урахуванням рівня ризику, очікуваної доходності та перспектив розвитку підприємства. Вона формується під впливом комплексу взаємопов'язаних факторів (табл.1), серед яких ключову роль відіграють фінансово-економічні показники, організаційно-управлінські характеристики, інноваційний потенціал, а також зовнішнє середовище функціонування підприємства. Водночас, у сучасних умовах вагомим значення набувають такі чинники, як рівень цифровізації, прозорість діяльності та репутаційний капітал підприємства.

Таблиця 1

Основні фактори формування інвестиційної привабливості підприємства

Група факторів	Основні показники	Вплив на інвестиційну привабливість
Фінансові	Рентабельність, ліквідність, прибуток	Визначають рівень доходності та ризику
Організаційні	Якість управління, структура підприємства	Впливають на ефективність діяльності
Ринкові	Попит, конкуренція, позиція на ринку	Формують перспективи розвитку
Інноваційні	Використання ІТ, цифровізація	Підвищують конкурентоспроможність
Зовнішні	Законодавство, економічна ситуація	Визначають інвестиційний клімат

Джерело: сформовано авторами